

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

L'accent est mis sur l'apprentissage réflexif, où les élèves analysent l'évolution de leur perception d'eux-mêmes grâce à des incitations guidées et à des retours d'expérience. De plus, le rôle de l'enseignant évolue, passant du rôle de formateur à celui de facilitateur, guidant les élèves dans l'utilisation des outils numériques, les méthodologies de recherche et les tâches analytiques. Il met l'accent sur le passage d'un apprentissage passif à une approche active, pilotée par l'élève, où l'acquisition des connaissances devient plus personnalisée et efficace.

La classe inversée représente une approche pédagogique innovante où l'apprentissage traditionnel est réorganisé pour favoriser une plus grande autonomie des élèves. En renversant l'ordre des activités, elle encourage l'engagement des étudiants à travers des ressources préalablement explorées à la maison et un approfondissement collaboratif en classe. Ce modèle présente plusieurs avantages, tels que la personnalisation de l'apprentissage, la stimulation de la réflexion critique et la collaboration active. Cependant, sa mise en œuvre exige un investissement en temps et une préparation minutieuse, notamment pour garantir l'accessibilité des ressources et l'implication de tous les élèves.

LES RÉFÉRENCES

- 1.Olivier Le Deuff. Titre : La classe inversée, c'est possible ! Un modèle pédagogique innovant : Dunod, 2016. Repérée à https://theses.hal.science/tel-02281741v1/file/PRIGNOT_Patrick_2019_ED519.pdf
2. Bruno Devauchelle. Titre : La classe inversée : Une révolution pédagogique ? Éditeur : Retz, 2015. Pages recommandées : 120–135. Repérée à <https://life.lfny.org/2013/12/06/la-classe-inversee-une-revolution-pedagogique/>
3. Jean-Charles Cailliez. Titre : L'enseignement inversé : Théorie et pratiques. Éditeur : ESF Sciences humaines, 2017. Pages recommandées : 98–115. Repérée à <https://www.esf-scienceshumaines.fr/education/34-pedagogie-de-l-activite-pour-une-nouvelle-classe-inversee.html>
4. La classe inversée : Enjeux et perspectives pour l'enseignement du français. Revue : Le français aujourd'hui, n° 194, septembre 2016, pp. 44–57. Repérée à <https://shs.cairn.info/la-pedagogie-des-classes-inverseees--9782807341944-page-159?lang=fr>

РОЛЬ НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ВЗАЄМОДІЇ КУЛЬТУР

Діана Патола

*студентка факультету іноземних мов,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,*

У сучасному світі, де міжнаціональні та міжкультурні контакти стають дедалі частішими, ключову роль у процесі взаєморозуміння відіграє не лише вербальна

мова, а й так звана «мова тіла» – сукупність невербальних засобів комунікації.

Згідно з дослідженнями, «поряд із терміном «невербальна комунікація» використовують й інші – «невербаліка», «невербальні канали», «невербальні коди», які є дещо вузкими за змістом і позначають усі можливі немовні ресурси, які допомагають дізнатися більше про учасників комунікації» [3, с. 205]. У багатьох випадках саме невербальні сигнали – жести, міміка, погляд, інтонація, просторове розташування, дотики – стають більш інформативними та зрозумілими, ніж слова, особливо коли співрозмовники не володіють спільною мовою або мають різний рівень мовної підготовки.

У міжкультурному діалозі ці невербальні елементи відіграють особливу роль, оскільки вони можуть як полегшувати порозуміння, так і ускладнювати його. В умовах глобалізації, коли представники різних культур все частіше взаємодіють між собою, розуміння специфіки невербальної поведінки стає не просто бажаним, а необхідним для ефективної комунікації [6].

Як відомо, кожна культура формує свій унікальний код невербальної поведінки, який є частиною національного менталітету. Наприклад, у західноєвропейських країнах цінується відкритий зоровий контакт як ознака чесності й зацікавленості, тоді як у деяких азійських культурах уникання погляду свідчить про повагу до співрозмовника. Уміння правильно інтерпретувати подібні невербальні сигнали дає змогу уникнути непорозумінь, які можуть виникнути навіть між досвідченими комунікаторами [7].

Одним із важливих аспектів невербальної комунікації є проксеміка – наука, що досліджує просторові зони між людьми під час взаємодії. Дистанція між співрозмовниками вважається нормою в одних культурах і порушенням особистих меж – в інших [63, с. 222]. Наприклад, американці звикли до «соціальної дистанції» під час розмови – приблизно 1-1,5 метра. Натомість у країнах Латинської Америки чи Близького Сходу така відстань може здаватися занадто великою, й люди прагнуть зменшити її, що іноді викликає дискомфорт у представників більш стриманих культур [7].

Жести та міміка теж мають глибоке культурне коріння. Хоча деякі емоції – радість, смуток, страх – можуть проявлятися подібним чином у представників різних культур, інтерпретація цих проявів може суттєво відрізнятися [6, с. 202]. Наприклад, публічне виявлення емоцій у Японії часто вважається неприйнятним, тоді як у країнах Південної Європи воно є нормою. Жест «ОК» (палець і великий палець у формі кола) у США означає «все добре», а в Бразилії або Туреччині може сприйматися як образливий [8].

Паралінгвістичні засоби, зокрема інтонація, темп і тембр голосу, також відрізняються в культурному контексті. У Скандинавії емоційна стриманість у голосі сприймається як ознака ввічливості та самоконтролю, тоді як у середземноморських культурах надто спокійна мова може викликати підозру в нещирості. З іншого боку, гучна й емоційна мова може сприйматися як звичайна комунікативна норма в Італії або Лівані, але бути сприйнятою як агресивна у Німеччині чи Великій Британії [8].

Зовнішній вигляд також є невербальним повідомленням. Одяг, зачіска,

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

аксесуари, манера рухатися – усе це несе інформацію про соціальний статус, професію, цінності людини. Наприклад, в арабських країнах надто відвертий одяг може бути сприйнятий як провокація або неповага до культурних норм, у той час як у західних країнах – як прояв індивідуальності [3, с. 212-213].

У професійній міжкультурній взаємодії – у дипломатії, бізнесі, освіті, туризмі, перекладі – відсутність знання про невербальні відмінності може призводити до серйозних наслідків: утрата домовленості, конфлікти, зіпсовані ділові стосунки. Тому розвиток міжкультурної компетентності є ключовим елементом ефективної комунікації. Вона включає як знання іншої культури, так і емпатію, гнучкість, здатність адаптувати власну поведінку до нових умов [6].

Отже, невербальна комунікація є не лише доповненням до вербального мовлення, а й самостійним каналом передачі змісту. Її вивчення та свідоме використання в міжкультурному контексті дозволяє будувати більш ефективні, толерантні й відкриті форми взаємодії. У сучасному світі, де контакт між культурами є щоденним явищем, здатність розпізнавати та правильно тлумачити невербальні знаки є однією з найважливіших навичок успішного комунікатора.

ЛІТЕРАТУРА

5. Манакін В. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посібник для університетів. Київ : Академія, Серія «Альма-матер», 2012. 285 с.

6. Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 256 с. Режим доступу : <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/82dd5bf6-a0f9-43a5-9661-4605713b3ce3/content> (дата звернення : 26.04.2025)

7. Cultural Differences in Body Language Explained. Режим доступу : https://lumende.com/blog/cultural-differences-in-body-language-explained/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення : 25.04.2025)

8. Cultural differences in non verbal communication. Режим доступу : <https://translationsinlondon.com/cultural-differences-in-non-verbal-communication/> (дата звернення : 25.04.2025)

МОВНІ СТЕРЕОТИПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖКУЛЬТУРНУ КОМУНІКАЦІЮ

Вікторія Правак

*студентка факультету іноземних мов,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна*

У сучасному глобалізованому світі, де люди щодня взаємодіють із представниками різних національностей, культур і мов, особливо важливим є усвідомлення ролі мовних стереотипів у процесі комунікації. Згідно з